

1912 blev jeg indkaldt til militærtjeneste ved II TD i Wilhelmshaven og blev straks afkommanderet til tjeneste på SMS „Thüringen“, et lineskib på 29.000 tons og med en besætning på 12-1300 mand. Der blev jeg indtil krigens slutning og oplevede således revolutionsdagene, som Kejser Wilhelms „stolze blaue Jungs“ (red: marinen) satte i brand i 1918. At det netop var flådens mandskab, der begyndte revolutionen, skyldes ingenlunde, at vi var mere krigstrætte eller mere modige end vore kammerater på land, men kun, at besætningen på skibene i det store og hele var den samme gennem hele krigen, således at vi kendte hinanden ud og ind og ganske nøje vidste, hvem der kunde indvies i planerne, og hvem der skulde holdes udenfor.

Allerede i 1916 var der lagt en plan om afslutning af krigen; men den strandede, fordi mandskabet ikke kunne enes, og navnlig, fordi værftsarbejderne ikke var modne nok endnu, og uden deres hjælp, til sikring af levnedsmiddelforsyninger m. m., kunne planen ikke gennemføres. Men i efteråret 1918 begyndte det igen at ulme, hele organisationsarbejdet blev sat i gang igen, og det blev så fra „Thüringen“, signalet til oprør kunne gives.

En af de sidste dage i oktober 1918, mens vi lå på torpedovagt med 1. Eskadre på Schillig Red (red: indsejlingen til Jadebugten – tæt på Bremerhaven ved Nordsøen), holdt vore officerer et af deres sviregilder i messen. Her holdt 2. Artilleriofficeren en tale og udtalte, at vi om morgenen Kl. 4 skulle lette anker, opsøge arvefjenden John Bull (red: „kælenavn“ for englændere) og slå ham eller gå ned med ære.

Dette blev hørt af en matros, der stod uden for messen, og han bragte meddelelsen videre til ledelsen af det soldaterråd, som længst var dannet om bord. Herfra gik de fornødne ordrer til de forskellige afdelinger, der hver havde fået tildelt deres bestemte opgave, når det skulle gå løs. Ellers var alt roligt som sædvanligt.

Kl. 4 lød fløjten og „Division der Wache klar zum Ankerlicht!“ (red: det mandskab som var på vagt og som skulle lette anker) Men der kom mere end een Division der Wache; hele mandskabet strømmede øjeblikkelig til forbatteriet, hvor ankerspillet var, og der blev ikke lettet anker.

Samtidig blev der fra signalstationen givet besked til de omkringliggende skibe med opfordring til en lignende optræden. Og ikke på eet af skibene hørtes ankerkædernes raslen. Imidlertid kom vagtofficeren, en ung spirrevip af en overløjtnant, til forbatteriet og holdt en duvertale til os. Nu havde Admiral Scheer, som vi havde et stort billede hængende af, vundet flåden så stor ære og berømmelse i Skagerrakslaget og siden, så vi skulle skamme os o. s. v.

Han blev afbrudt ved, at en matros tog det indrammede billede og slog det oven i hovedet på ham, så at glas og billede gik i stykker og rammen blev siddende om halsen på ham. Denne handling blev fulgt af et spark bagi og et „da hast du dein' Scheer und die ganze Bescherung; und dann mag, das du 'raus kümmt!“ (red: Her har du din Scheer (admiralen) med ramme, og kan du så skrubbe af).

Lidt efter kom kommandanten selv, en gammel og gemytlig mand, som vi alle var glade for. Han kom som altid med hænderne på ryggen og sagde: „Na, Jungs, was ist denn los, was wollt Ihr denn eigentlich? (red: Nå knægte, hvad sker der her? Hvad vil I egentlig?)“ Svaret lød: „Alles was der Kapitan verlangt, bloss der Anker bleibt liegen!“ (red: Det som kaptajnen beordrer, blot skal ankeret blive liggende) „Ja, wenn Ihr nicht wollt, kann ich nicht fahren“ (red: Ja, hvis I ikke vil, så kan jeg ikke sejle), sagde den gamle, og så gik han igen.

Alle skibene blev liggende, og noget senere kom der flere skibe til fra Wilhelmshaven og andre fra Kiel; men alle som een smed de anker, da de var kommet ud til os, og dagen efter vendte de tilbage til havnen, kun 1. Eskadre blev på post på Schillig Red. Dermed var første akt forbi og faklen tændt.

Nu fulgte dagene med spænding. Ville det lykkes at føre det igennem, eller hvordan ville det gå? Den næste dag begyndte tjenesten igen, og alt blev udført, som om intet var sket. Kun et par gange blev der gjort forsøg på at få ankeret op, men straks blev forskibet besat igen, og ankeret kom ikke op.

Vi havde engang en pudsig oplevelse med en lille torpedobåd, som kom ud og rettede sit torpedorør imod os med opfordring til at makke ret. Men straks rettede vi fra skibet en dobbelt 30 cm's kanon mod ham med anmodning om at forsvinde, da vi ellers let kunne komme til at trykke på knappen. Han forsvandt ligeså stille igen uden at skyde sin torpedo af.

Men så en skønne dag skulle der gøres en ende på legen. En stor damper kom og lagde sig ved siden af os, og ud myldrede en hel masse af „die kaisertreuen Seesoldaten“, (red: soldater der var loyale over for kejseren) en slags kystartillerister. Nu skulle der fra „Thüringen“ og „Helgoland“ (red: et andet skib), som ansås for anstiftere af hele historien, udtages en del til skræk og advarsel for de andre.

Alle dæksluger var lukkede, så der måtte først bedes om godt vejr, før der blev lukket op, hvorpå alle mand måtte træde an på mønstringspladsen. Her blev så hver 3. mand udtaget og ført over på damperen, medens søsoldaterne dannede espalier (red: en slags omkreds) med deres opplantede bajonetter.

Sammen med et lignende antal fra „Helgoland“ blev de ført til Wilhelmshaven, hvorfra de skulle bringes i bedre sikkerhed længere inde i Tyskland. Efter hvad jeg har hørt, uden at jeg tør stå inde for rigtigheden deraf, kom de imidlertid kun til Bremen, hvor de overrumplede banevagten, som derpå sammen med dem rykkede ind på kasernen.

Om bord gik alt sin vante gang. Vi havde daglig forbindelse med land gennem postbåde, og en skønne dag ville vi i havn. En henvendelse til kaptajnen resulterede i, at han bad os vente til næste dag Kl. 10; han ville først søge om tilladelse til at løbe ind, og hvis denne ikke var opnået til den tid, ville han alligevel føre skibet ind til slusen og der afvente nærmere ordre. Næste dag Kl. 10. sejlede vi så til Wilhelmshaven, hvor vi straks fik ordre til at hejse det røde flag og komme ind til havnen. Kaptajnen spurgte, om han skulle gå, men vi bad ham blive og føre kommandoen videre sammen med det "soldaterråd", som vi havde. På hans spørgsmål, om der skulle andre officerer bort fra skibet, svarede der nej! Men for deres egen sikkerheds skyld ville vi råde overløjtnant Dietrichs (det var ham med billedrammen) og en overingeniør til ikke at lade sig se mere. Sidstnævnte havde med sin revolver truet fyrbøderne til at holde fuldt tryk på kedlen, men han fik en nøgle i nakken og blev smidt ud af maskinrummet. Imens var våbenstilstanden blevet en kendsgerning, og snart kunne hjemsendelsen af mandskabet begynde. Først kom de fra det af Frankrig besatte Elsas-Lothringen, og derefter gik det efter alder. Jeg kom hjem den 28. november 1918 og var således sluppet godt igennem de 6 år, som vi måtte tilbringe om bord hos den tyske marine.

(fra: 2D. S. K. Aarbog 1948. Foreningen af dansksindede sønderjydske Krigsdeltagere 1914-18. Bearbejdet.)